

รายวิชาประวัติศาสตร์

รหัสวิชา ส๑๔๑๐๒

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

หยั่งรากพระพุทธศาสนา

ครูผู้สอน ครูภากร อุปการแก้ว

ครูอาทิตย์ ศรีรุ่ง

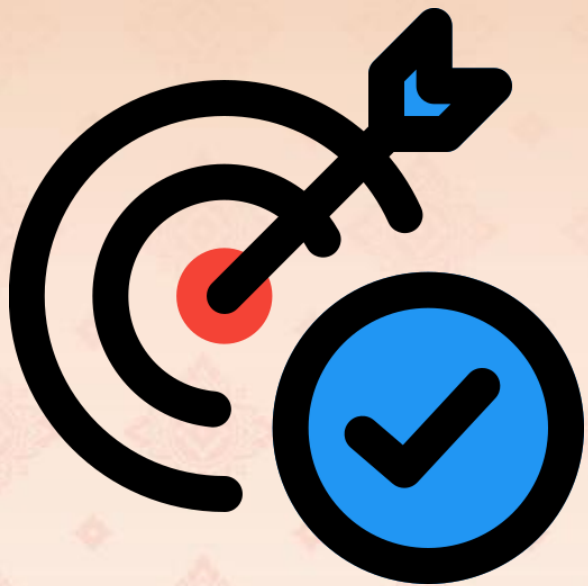
Challenge

นักเรียนคิดว่าในสมัยสุโขทัยมีระบบ
การเมืองการปกครองอย่างไร

หยังรากพระพุทธศาสนา

จุดประสงค์การเรียนรู้

เราจะเรียนเรื่อง : หยั่งราก

พระพุทธศาสนา

เพื่อ : อธิบายการปกครองแบบ

ธรรมราชาและศาสนาพุทธใน

สุโขทัยได้

การปกครองในอาณาจักรสุโขทัย (สุโขทัยในช่วงต้น)

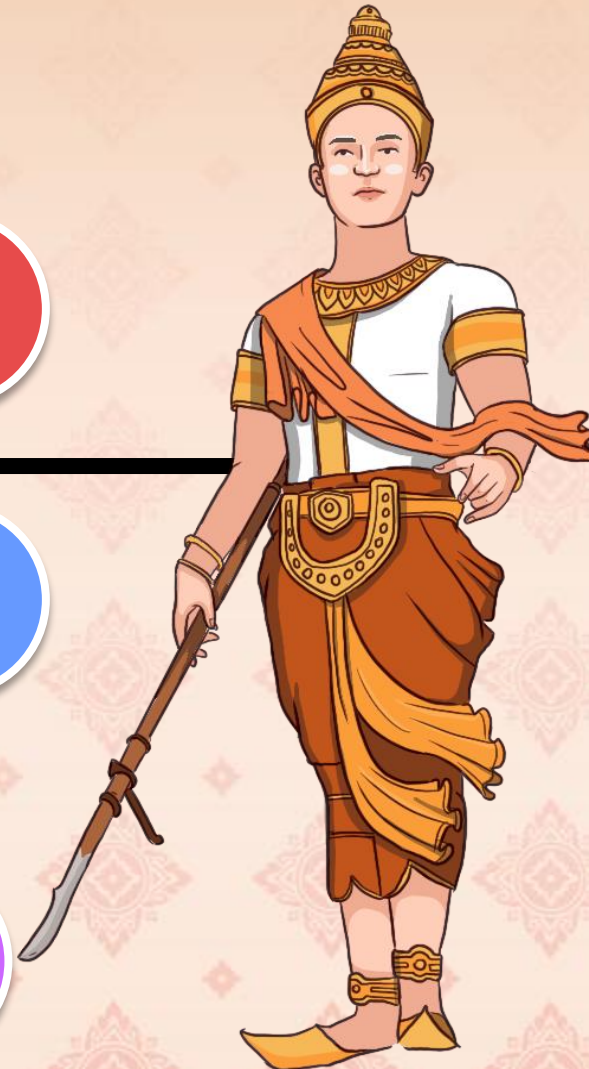
พ่อปกครองลูก

พ่อขุนศรีนาวนำถม

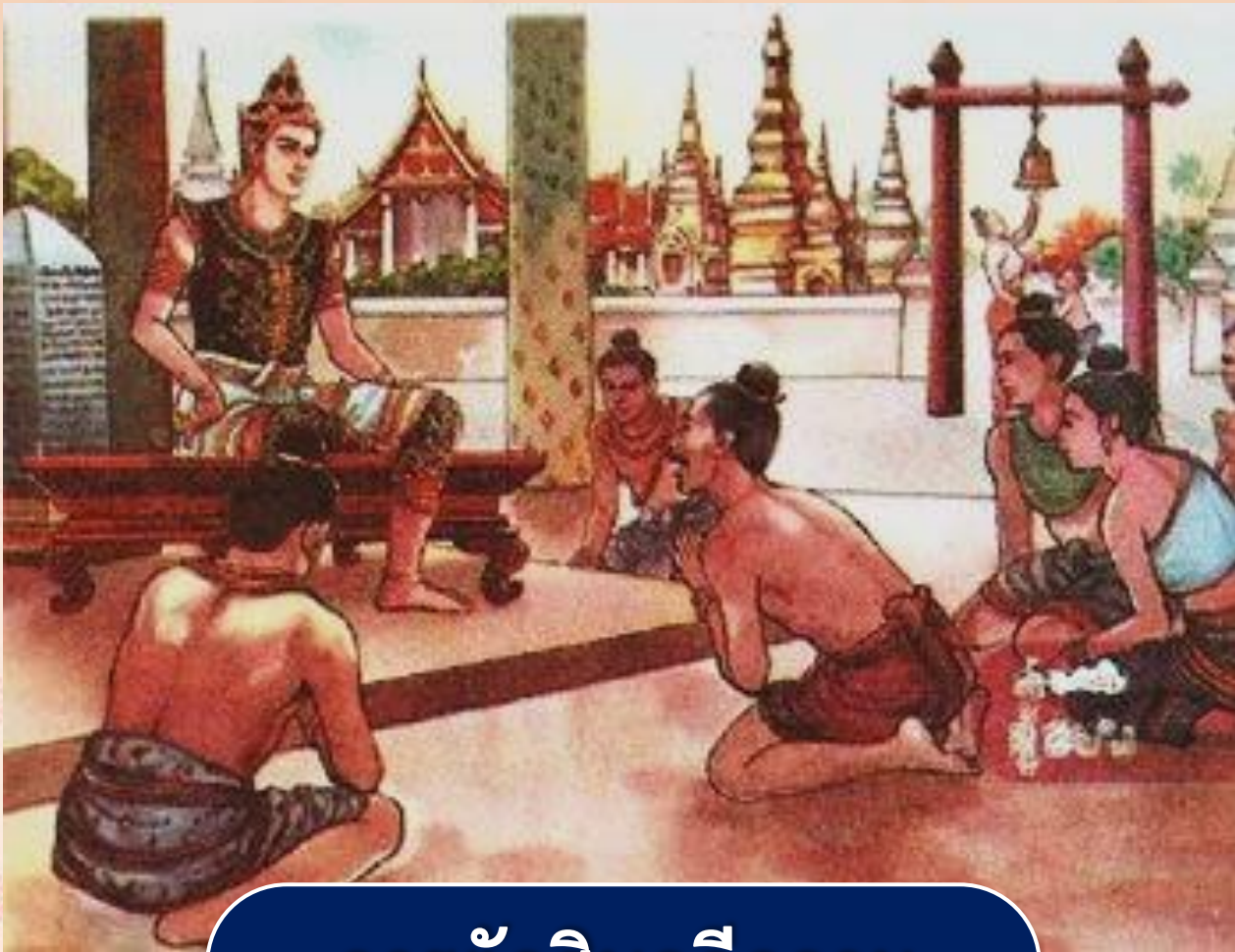
พ่อขุนศรีอินทราทิตย์

พ่อขุนบานเมือง

พ่อขุนรามคำแหงมหาราช

การปกครองในอาณาจักรสุโขทัย (สุโขทัยในช่วงต้น)

การตัดสินคดีความ

กระดิ่งพ่อขุน จำลอง

จารึกพ่อขุนรามคำแหง ด้านที่ ๑ - ๒

ที่มาของภาพ : พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติพระนคร

“...ในปากประตู
มีกะดิ่งอันหนึ่งแขวนไว้หั้น(นั้น)
ไพร่ฟ้าหน้าปก(ประชาชนที่มีทุกข์ร้อน) กลางบ้านกลางเมือง
มีถ้อยมีความเจ็บท้องข้องใจ
มันจกกล่าวถึงเจ้า(ถึงเจ้า) ถึงขุน(ถึงขุน) ปะไร(ไม่ยาก)
ไปลั่นกะดิ่งอันท่านแขวนไว้
พ่อขุนรามคำแหงเจ้าเมืองได้
ยินเรียกเมื่อถาม
สวนความแค้นด้วยชื่อ
ไพร่ในเมืองสุโขทัยนี้จึงชม”

คำถามชวนคิด

??

ความสัมพันธ์ระหว่าง
พระมหากษัตริย์และประชาชน
สุขุขทัยเป็นอย่างไร

พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร

ทศพิธราชธรรม (ธรรมสำหรับพระราชา)

ทาน

ศีล

บริจาค

อาชวะ

มัททวะ

ตบะ

อภโกระ

อวิหิงสา

ขันติ

อวิโรธนะ

คำถามชวนคิด

??

กษัตริย์สุโขทัยพระองค์ใด
ที่ใช้พระพุทธศาสนา
เป็นหลักในการปกครอง

การปกครองในอาณาจักรสุโขทัย (สุโขทัยในช่วงครึ่งหลัง)

ธรรมราชา

พระมหาธรรมราชาที่ ๑ (ลิไทย)

พระมหาธรรมราชาที่ ๒

พระมหาธรรมราชาที่ ๓ (ไสลิอไท)

พระมหาธรรมราชาที่ ๔ (บรมपाल)

พระราชกรณียกิจ

พระมหาดรรมาราชาที่ ๑ (ลีไทย)

ด้านพระพุทธศาสนา

Moke Ta Ma

สุโขทัย

ทรงอัญเชิญพระมหาสามีสั่งฆราชจากนครพื่น มาจำพรรษาในป่ามะม่วง

สุโขทัย

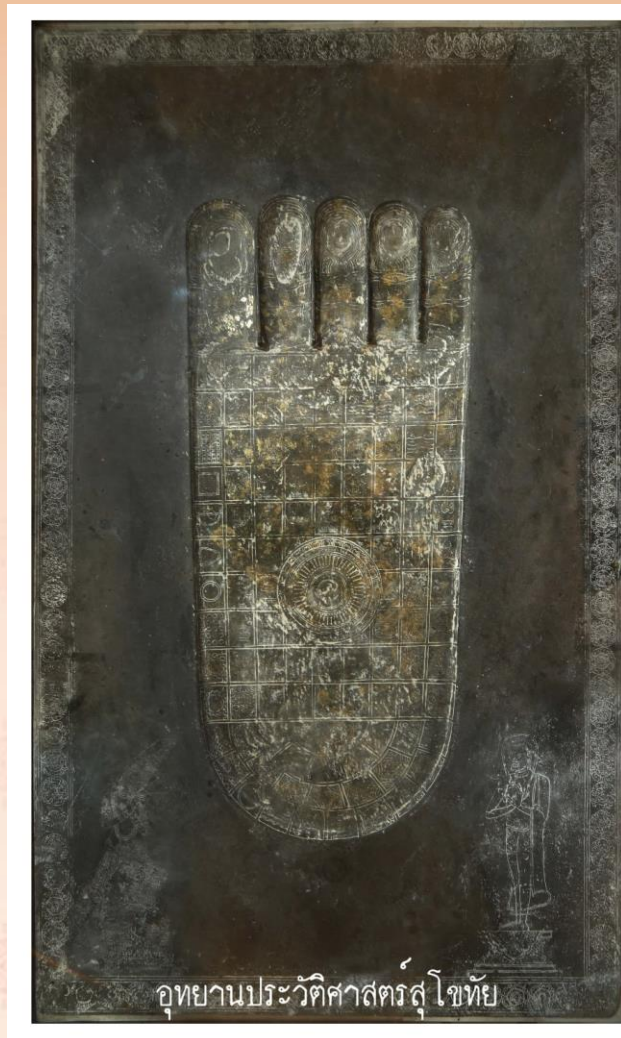
อยุธยา

สมเด็จพระรามาธิบดีที่ ๑ (พระเจ้าอู่ทอง)

พระมหาธรรมราชาที่ ๑ (ลิไทย)

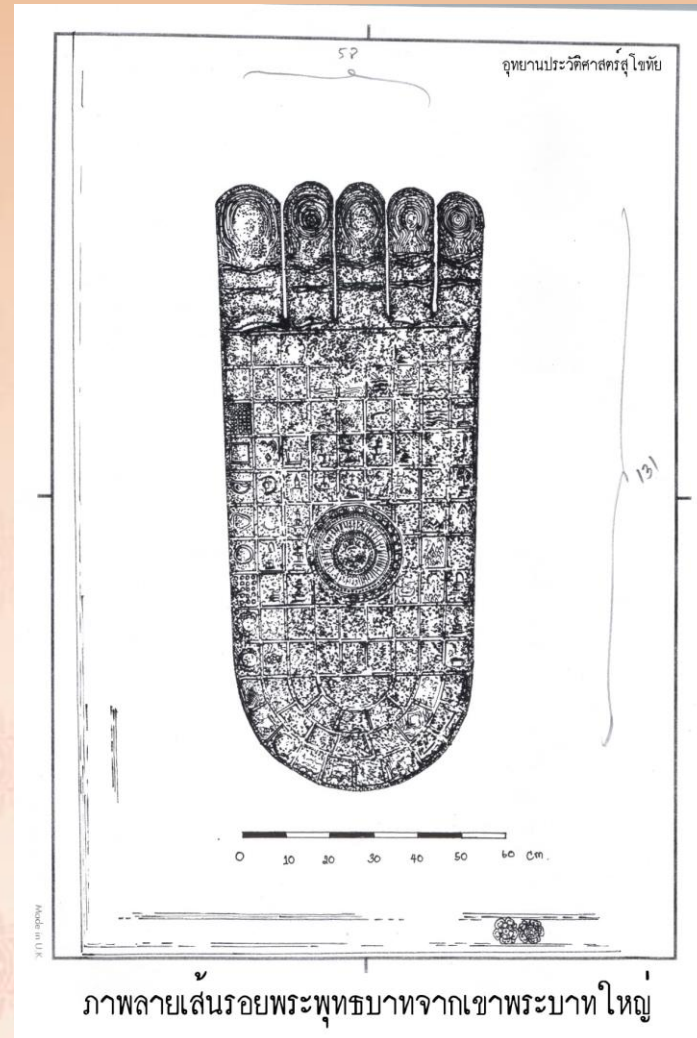

ทรงพระผนวชบิณฑบาตพิชฌุโลกคีนจากอยุธยา

รอยพระพุทธรบาท
จากเขาพระบาทใหญ่
" พระมหาธรรมราชา
ลิไททรงสร้าง
ประดิษฐานไว้
ณ เขาสุมนกูฏ
เมื่อปี พ.ศ.1902 "

*เขาสุมนกูฏ
ปัจจุบันคือเขาพระบาทใหญ่

ที่มา : เว็บไซต์กรมศิลปากร

ทรงส่งคนไปจำลองพระพุทธรบาทจากเขาสุมนกูฏในลังกา

พระเจดีย์ทรงดอกบัวตูม

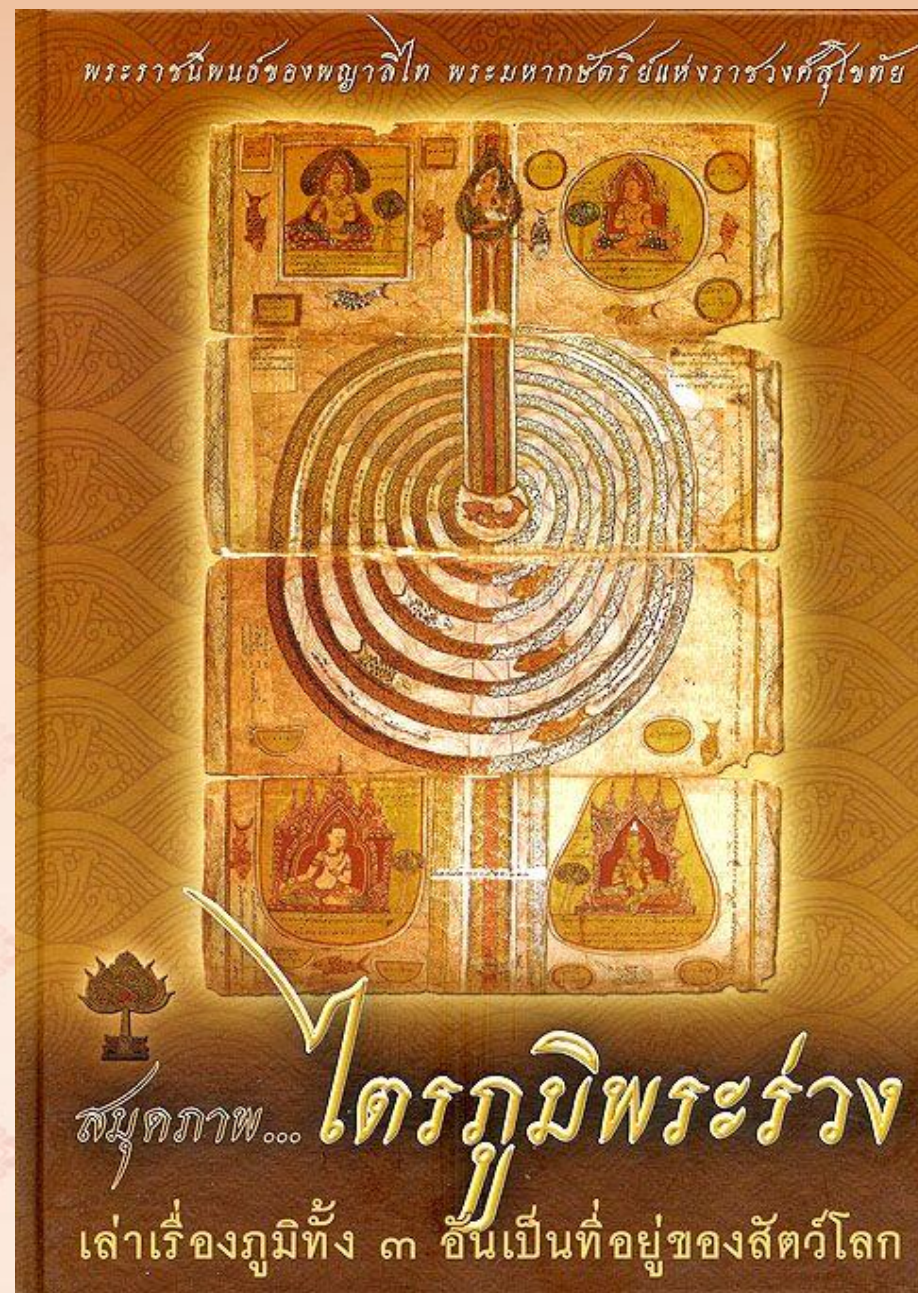

พระพุทธรูปปางลีลา

พุทธศิลป์ในรัชกาลพระมหาธรรมราชาที่ ๑ (ลิไทย)

พระมหาธรรมราชาที่ ๑ (ลิไทย)

สื่อวีดิทัศน์นี้ใช้เพื่อการศึกษาเท่านั้น

ขอขอบคุณสื่อวีดิทัศน์

ประวัติศาสตร์ชาติไทยและสถาบันพระมหากษัตริย์

ตอน : พระพุทธศาสนารุ่งเรือง

เผยแพร่โดย : มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

เผยแพร่วันที่ ๓ พ.ย. ๒๕๖๔

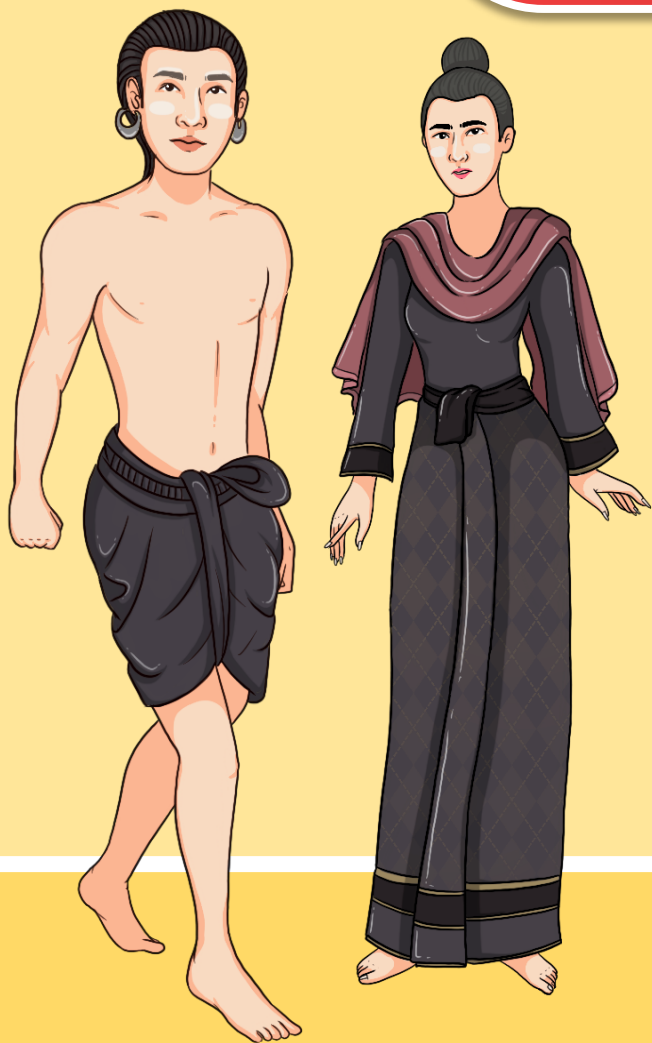
จารึกวัดป่ามะม่วง หลักที่ ๑ และด้านที่ ๓

“เมื่อแล้วออกพรรษาจึงกระทำมหาทานฉลอง
พระสัมฤทธิ์...อันประดิษฐานกลางเมืองสุโขทัย...
ฉลองสัปดาห์ธรรมทุกวันถ้วนร้อยวันแล้วกระยา
ทาน คาบนั้นทองหมื่นหนึ่ง เงินหมื่นหนึ่ง เปี้ยสิบ
ล้าน หมากลีบล้าน ผ้าจีวรสีร้อย บาตรสีร้อย ...
แต่อันฝูงลูกบ้านมาช่วยจักนับแลมิได้”

จารึกวัดป่ามะม่วง

คำถามชวนคิด

??

วิถีชีวิตของชาวสุโขทัย
ที่ได้รับอิทธิพลจาก
ศาสนาพุทธน่าจะเป็นอย่างไร

ชั้นปฏิบัติ

สรุปความรู้จากการศึกษาจาก

สื่อ powerpoint

เรื่อง : หยั่งรากพระพุทธศาสนา

ใบงานที่ ๒

เรื่อง : หยั่งรากพระพุทธศาสนา

คำชี้แจง

คำชี้แจงกิจกรรมนักเรียน

- ๑ นักเรียนศึกษาสื่อ powerpoint
เรื่อง : หยั่งรากพระพุทธศาสนา
- ๒ นักเรียนทำใบงานที่ ๖
เรื่อง : หยั่งรากพระพุทธศาสนา

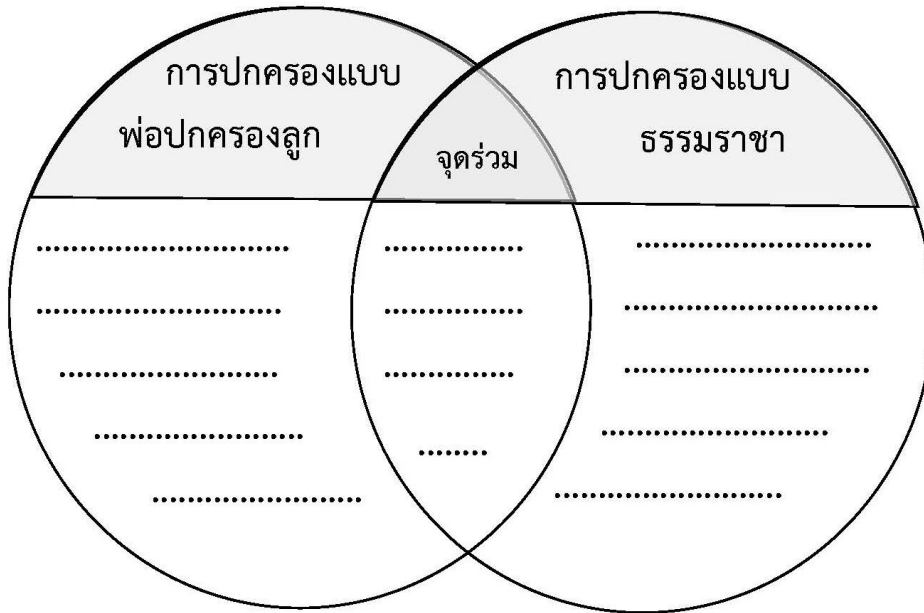

คำชี้แจงกิจกรรมครูปลายทาง

- ๑ ครูแจกใบงานให้นักเรียนศึกษา
และลงมือทำ
- ๒ ครูอ่านคำสั่งในใบงาน
- ๓ ครูเดินดูและให้ความช่วยเหลือ
ตามความเหมาะสม

ใบงานที่ ๖ เรื่อง หยั่งรากพระพุทธศาสนา
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง พระมหากษัตริย์และกฎหมายไทยสมัยสุโขทัย
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง หยั่งรากพระพุทธศาสนา
รายวิชาประวัติศาสตร์ รหัสวิชา สด๔๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง ตอนที่ ๑ ให้นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์เปรียบเทียบความเหมือนและความแตกต่างของการปกครองแบบพ่อปกครองลูกและการปกครองแบบธรรมราชาโดยใช้แผนภาพความคิด แล้วสรุปเป็นความคิดรวบยอด

ใบงานที่ ๖

หยั่งรากพระพุทธศาสนา

ตอนที่ ๑

คำชี้แจง ตอนที่ ๒ ให้นักเรียนอ่านจารึกวัดป่ามะม่วง หลักที่ ๑ ด้านที่ ๓ แล้วตอบคำถาม
ดังนี้

“เมื่อแล้วออกพรรษาจึงกระทำมหาทานฉลองพระสัมฤทธิ์...
อันประดิษฐานกลางเมืองสุโขทัย...ฉลองสดับธรรมทุกวัน
ถ้วนร้อยวันแล้วกระยาทาน คาบนั้นทองหมื่นหนึ่ง เงินหมื่น
หนึ่ง เปี้ยสิบล้าน หมากสิบล้าน ผ้าจีวรสีร้อย บาตรสีร้อย ...
แต่อันฝูงลูกบ้านมาช่วยจักนับแลมิได้”

วิถีชีวิตของชาวสุโขทัยที่ได้รับอิทธิพลจากศาสนาพุทธเป็น
อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ใบงานที่ ๖

หยั่งรากพระพุทธศาสนา

ตอนที่ ๒

คำชี้แจง ตอนที่ ๒ ให้นักเรียนเขียนสิ่งที่กำหนดให้ดังต่อไปนี้

[illegible]

ใบงานที่ ๖

หยั่งรากพระพุทธศาสนา

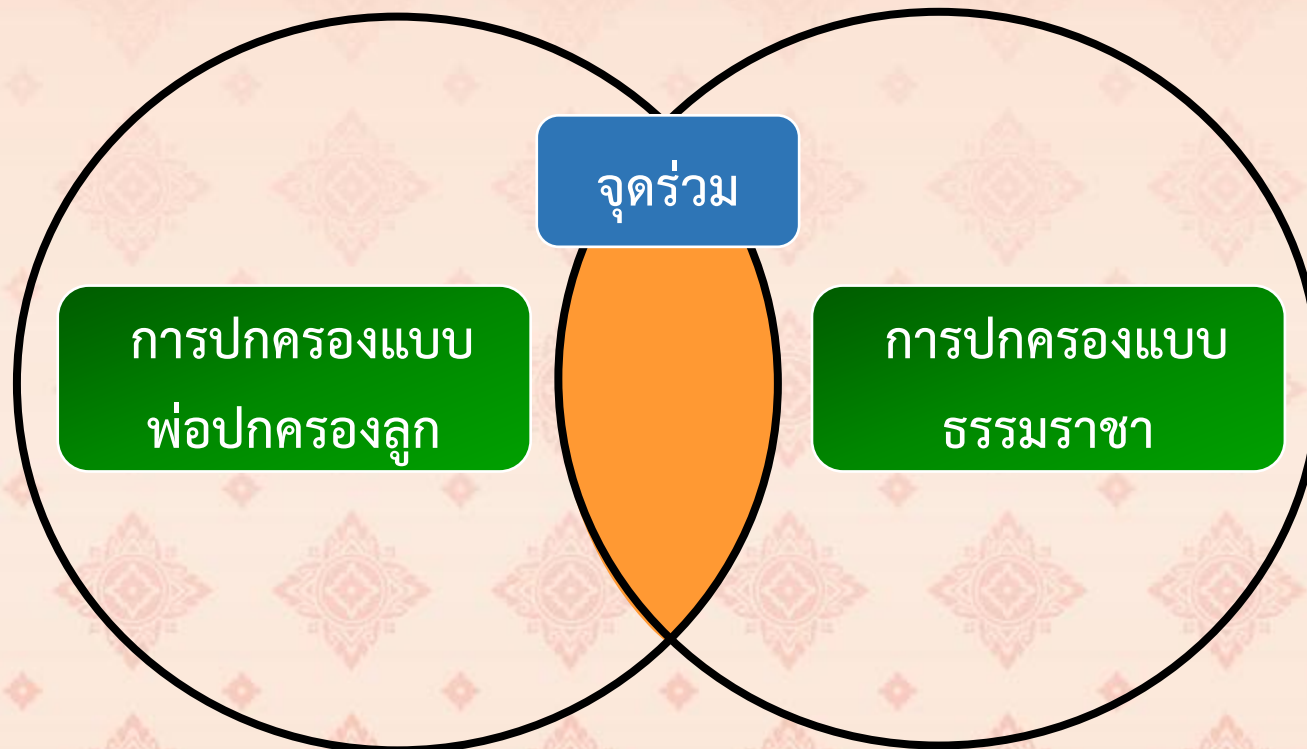
ตอนที่ ๓

เฉลย

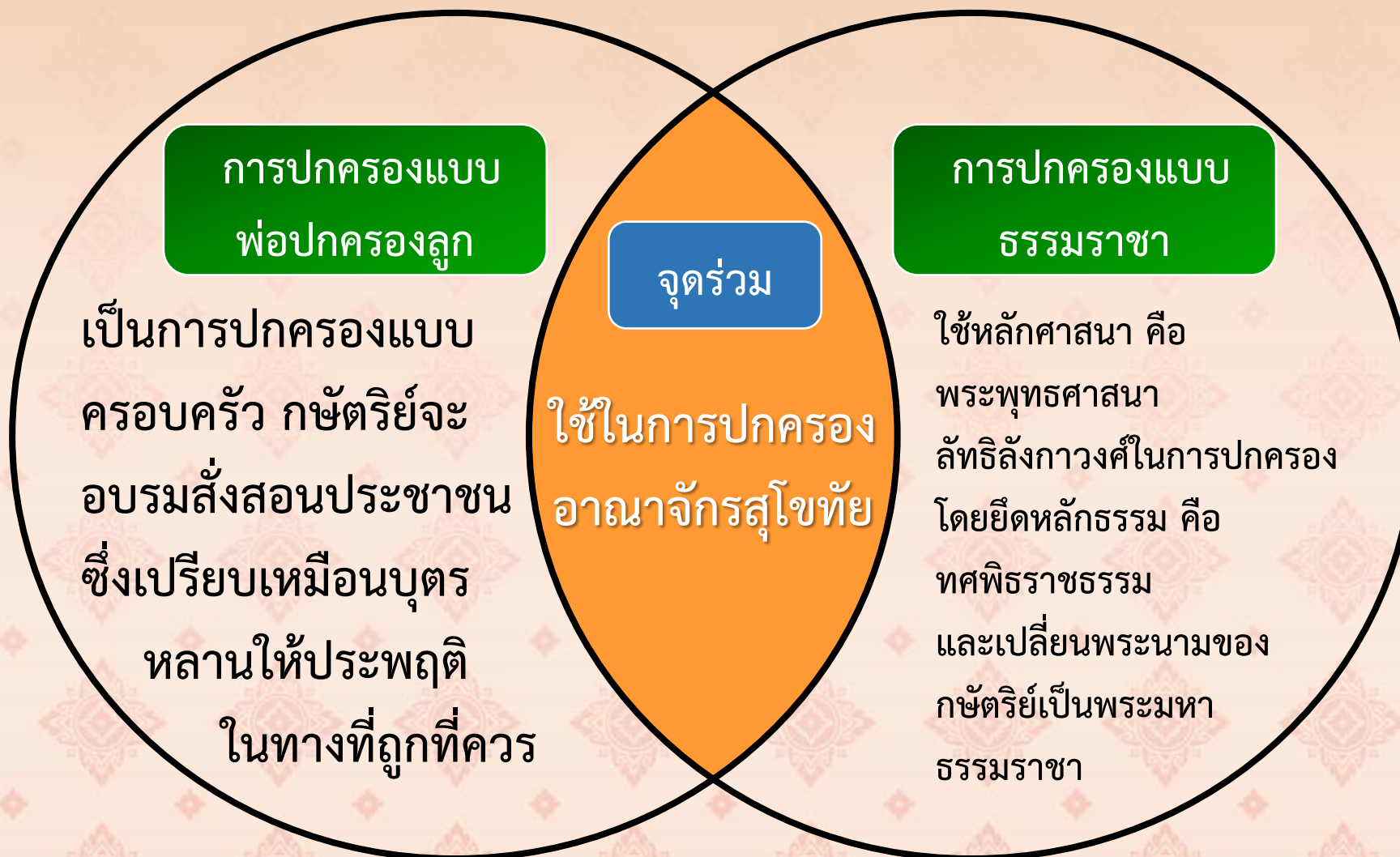
ใบงานที่ ๖ หยั่งรากพระพุทธศาสนา

ตอนที่ ๑ ให้นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์เปรียบเทียบความเหมือนและความแตกต่างของการปกครองแบบพ่อปกครองลูกและการปกครองแบบธรรมราชาโดยใช้แผนภาพความคิดแล้วสรุปเป็นความคิดรวบยอด

เฉลย

ใบงานที่ ๒ หยั่งรากพระพุทธศาสนา

จารึกวัดป่ามะม่วง หลักที่ ๑ และด้านที่ ๓

“เมื่อแล้วออกพรรษาจึงกระทำมหาทานฉลอง
พระสัมฤทธิ์...อันประดิษฐานกลางเมืองสุโขทัย...
ฉลองสดับธรรมทุกวันถ้วนร้อยวันแล้วกระยา
ทาน คาบนั้นทองหมื่นหนึ่ง เงินหมื่นหนึ่ง เปี้ยสิบ
ล้าน หมากลีบล้าน ผ้าจีวรสีร้อย บาตรสีร้อย ...
แต่อันฝูงลูกบ้านมาช่วยจักนับแลมิได้”

จารึกวัดป่ามะม่วง

เฉลย

ใบงานที่ ๒ หยั่งรากพระพุทธศาสนา

ตอนที่ ๒ ให้นักเรียนเขียนสิ่งที่กำหนดให้ดังต่อไปนี้

๑) วิถีชีวิตของชาวสุโขทัยที่ได้รับอิทธิพลจากศาสนาพุทธเป็นอย่างไร

.....
ชาวสุโขทัยในทุกระดับชนชั้นจะมีการถือศีล ฟังเทศน์ ฟังธรรม
.....
และทำบุญ มีการสร้างพระพุทธรูป และมีงานบุญฉลองพระ
.....
แล้วจะมีคนมาช่วยงานบุญเยอะมาก
.....

เฉลย

ใบงานที่ ๖ หยั่งรากพระพุทธศาสนา

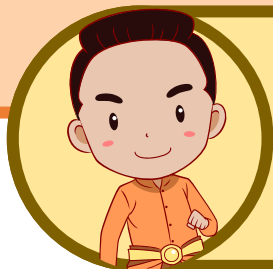
ตอนที่ ๓ ให้นักเรียนเขียนสิ่งที่กำหนดให้ดังต่อไปนี้

R (Reflexion) ทำไมคนสุขุขทัยชอบ ทำบุญมากถึงขนาดนั้น	C (Connect) นักเรียนหรือครอบครัวเคย ทำบุญหรือไม่? ยกตัวอย่าง	A (Applied) สมัยนี้แล้ว เราจะทำบุญกันยังไงดี
เพราะได้รับอิทธิพลจาก ไตรภูมิพระร่วง และ ระบอบการปกครองแบบ ธรรมราชา	—	—

สรุปบทเรียน

หยั่งรากพระพุทธศาสนา

สรุปบทเรียน

พระมหากษัตริย์ไทยที่ ๑ (ลิไทย) ทรงปรับปรุงระบบการปกครองของสุโขทัย จากระบบพ่อปกครองลูกมาเป็นระบบธรรมราชา โดยกำหนดให้หลักธรรมเป็นกรอบของการใช้พระราชอำนาจทางการเมือง จึงต้องทรงอุปถัมภ์ศาสนาให้เจริญรุ่งเรือง มีร่องรอยคือกิจกรรมทางศาสนาต่าง ๆ ที่ถูกกล่าวถึงในจารึก และข้อธรรมะสำหรับพระมหากษัตริย์ไทย

บทเรียนครั้งต่อไป

รายวิชาประวัติศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

พุทธบารมีแผ่ไพศาล

สามารถดาวน์โหลดข้อมูลได้ที่

<https://www.dltv.ac.th>

“หากเราศรัทธาในผู้ใด
ก็จงซึมซับในคุณธรรมของเขา”